

HRVATSKI VOJNIK

Broj 186. Godina V. 2. svibnja 2008.

www.hrvatski-vojnik.hr

BESPLATNI PRIMJERAK

PRINTED IN CROATIA
ISSN 1330 - 500X

€ 2,10•CAD 3,00•AUD 3,30•USA 2,00•CHF 3,50•SLO € 1,80•SIT 430,00•SEK 17,00•NOK 17,00•DKK 15,50•GBP 1,30

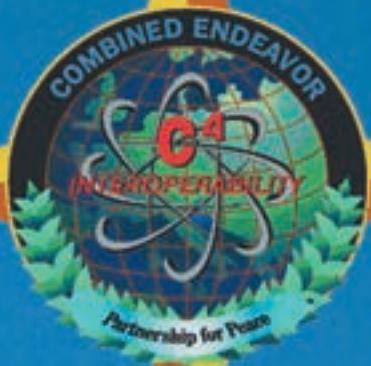
Hrvatska gorska služba spašavanja provela vježbu traganja i spašavanja na Velebitu

Velebitski Dabar 2008 - uspješna akcija iskusnih volontera

MOS - Baumholder,Germany

FOS - Split, Croatia

02. - 14.May 2008.

COMBINED

The largest and most complex Communications and Information systems exercise in the world

ENDEAVOR

Novi doseg ljudskih, tehničkih i proceduralnih vještina
u interoperabilnosti i udruživanju komunikacijsko
informatickih sustava

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović

(zeljko.stipanovic@mohr.hr)

Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić
(vpintar@mohr.hr)

Zamjenik glavnog urednika za Internet:

Toma Vlašić (toma.vlasic@mohr.hr)

Izvršni urednik: Mario Galić
(mario.galic@mohr.hr)Urednici i novinari: Marija Alvir,
(marija.alvir@mohr.hr), Leida Parlov,

Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)
(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@mohr.hr)

Privevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 3784-937

Lektori: Gordana Jelavić, Boženka Bagarić

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 3786-348;

fax: 3784-322

Preplata:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb

(za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), devizni račun u Zagrebačkoj banci
30101-620-2500-3281060.Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.,
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:Služba za odnose s javnošću i informiranje), žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj
165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pretplatnike da nakon uplate kopiju uplatnice
pošalju na adresu TISAK trgovacko d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.

Tiskar:

Tiskara Zelina d.d.,
K. Krizmanić 1, 10380 Sv. I. Zelina

Naslov uredništva:

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.
252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska
<http://www.hrvatski-vojnik.hr>E-mail: hrvovnik@mohr.hr

Naklada: 5800 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2008.Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH**IZ SADRŽAJA****Ministar obrane Branko
Vukelić posjetio Zapovjedništvo HKoV-a u Karlovcu**

Jednodnevni boravak ministra obrane Karlovcu i Karlovačkoj županiji iskorišten je, osim za posjet Zapovjedništvu HKoV-a, i za obilazak lokacija važnih i za civilnu zajednicu. I vojska i civilna zajednica prilagođavaju se sadašnjim trendovima...

Strana 4**Izaslanstvo Službe za odnose s javnošću i informiranje u posjetu srođnoj službi MO Republike Mađarske**

Služba za odnose s javnošću i novačenje sa svoja tri odjela pokriva rad s medijima i organizaciju različitih "događaja", odnos s mlađom populacijom i civilnim strukturama, te se brine o pravu "jednakih mogućnosti" za sve, a javno poduzeće Zrinyi Kommunikacio Szolgáltató Kht. izdaje publikacije, promotivni materijal za potrebe Ministarstva i vojni časopis...

Strana 9**Hrvatska gorska služba
spašavanja provela vježbu
traganja i spašavanja na
Velebitu**

Želja za izazovima i adrenalinom te ponajprije altruizmom jest ono što ih čini predodređenima za naizgled nemoguće misije, a svaki spašeni život plaća je koju im nitko ne bi mogao nadomjestiti

Strana 12**Offset u Kuvajtu**

Offset u Kuvajtu, za razliku od mnogih drugih zemalja, primjenjuje se i kod nabave civilne i vojne opreme iz inozemstva. Razlika je u tome što je kod nabave civilne opreme obveza primjene ofseta kod vrijednosti ugovora od 10 milijuna KD, dok je za nabavu vojne opreme to obvezatno već kod tri milijuna KD

Strana 21

Naslovnicu snimio Tomislav BRANDT

Ministar obrane Branko Vukelić posjetio Zapovjedništvo Hrvatske kopnene vojske u Karlovcu

U službi obrane i civilne zajednice

Jednodnevni boravak ministra obrane Karlovcu i Karlovačkoj županiji iskorišten je, osim za posjet Zapovjedništvu HKoV-a, i za obilazak lokacija važnih i za civilnu zajednicu. I vojska i civilna zajednica prilagođavaju se sadašnjim trendovima i suradnja nekad odvojenih jedinica postaje sve intenzivnija...

—Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Davor KIRIN—

Prezentacija HKoV-a

Nakon posjeta zapovjedništvima HRM-a i HRZ-a, ministar obrane RH Branko Vukelić posjetio je 25. travnja i treći granu OSRH-a, Hrvatsku kopnenu vojsku, brojnošću najveću komponentu naših Oružanih snaga, svojevrsno "srce" cijelog vojnog sustava, koja ima više od 11 000 vojnika.

Zapovjedništvo HKoV-a nalazi se u Karlovcu, gradu koji je uvijek na neki način bio obilježen vojnim značenjem i nazočnošću, još od daleke prošlosti i Vojne krajine, ali i nedavnog Domovinskog rata. Tada se uspješno obranio od agresora i sprječio da Hrvatska буде presječena na pola i da sjever i jug naše zemlje budu razdvojeni.

Jednodnevni posjet ministra obrane na čelu MORH-ovog izaslanstva (uz njega su bili i državni tajnik Željko Goršić i glavni inspektor obrane general pukovnik Marijan Mareković) nije bio tek kurtoazan i simboličan. U Karlovcu i Karlovačkoj županiji trenutačno se provodi

više aktivnosti, ne samo u svezi s HKoV-om nego i s nekim pitanjima koja se tice OSRH općenito, a aktualni je naglasak na civilno-vojnim odnosima. Bez obzira na vojničku tradiciju tog područja, i vojska i civilna zajednica prilagođavaju se

Povećanje plaća djelatnim vojnim osobama

Navedena tema u posljednje vrijeme zaokupila dosta prostora u hrvatskim medijima. Naravno, dotaknuta je i ovom prilikom. Ministar je izrazio uvjerenje da će "reakcije biti vrlo dobre i pozitivne. Koeficijenti se mijenjaju nakon šest godina, i u prosjeku povećanje iznosi dvanaest posto". To je jasna poruka hrvatske Vlade i državnog vrha da za ono što želimo od Hrvatske vojske, vezano za članstvo u NATO-u, ali i ostale obvezе iz Ustava, kao i popunjavanje vojske mladim i stručnim ljudima, treba osigurati adekvatne uvjete i status. Predviđena sredstva osigurana su proračunom i predviđena DPR-om, i tu nema nikakvih iznenađenja, završio je ministar.

"Vrata slave" na pročelju

Umjetničko djelo Ivana Antonovića, postavljeno na ulazu u Zapovjedništvo HKoV-a, "jasno je odavanje počasti žrtvi koju su hrvatski branitelji dali da Hrvatska bude slobodna". Spomenik je posvećen svim pripadnicima Kopnene vojske koji su pridonijeli hrvatskoj slobodi, bilo kao pripadnici operativnih zona, zbornih područja, korpusa ili HKoV-a. Ideja se pojavila prošle godine, a realizirana je uz uvjet da sve "ne bude previše pompozno ili skupo, a da se opet uklapa u pročelje zgrade Zapovjedništva", rekao je general Kruljac. Spomenik se zove "Vrata slave", a prikazuje vojnike s mačem, simbolom vojnika od Aleksandra Velikog do danas. Tri mača koja ne drže vojnici simboliziraju poginule i nestale pripadnike HKoV-a iz Domovinskog rata.

sadašnjim trendovima i suradnja nekad odvojenih jedinica postaje sve intenzivnija. Stoga je ministar proveo dosta vremena u obilasku zanimljivosti lokacija u županiji, usput razgovarajući s predstavnicima lokalnih vlasti, gradonačelnikom Karlovca Damicom Jelićem i žup-

anstvima pred Zapovjedništvom HKoV-a. Ministra je pozdravio zapovjednik grane, general pukovnik Mladen Kruljac, uz svečani vojnički postroj i zvukove glazbe Orkestra HV-a, te nazočnost generala Slavka Barića, zamjenika načelnika GSOSRH-a. Izaslanstva su se potom uputila prema Operativnom središtu HKoV-a,

gdje je održana prezentacija grane. Najsvečaniji trenutak bio je otkrivanje spomen-obilježja poginulim pripadnicima HKoV-a, postavljenog na pročelje zgrade Zapovjedništva. Ministar je podsjetio da se "i danas sjećamo poginulih branitelja, jer da nije bilo te žrtve, mi danas ne bismo bili ovdje", ujedno uputivši čestitke generalu Kruljcu i autoru spomenika Ivanu Antonoviću.

NATO, opremanje, modernizacija...

"Što se tiče MORH-a i OSRH-a, Hrvatska je spremna za punopravno članstvo u Savezu", odgovorio je ministar obrane na novinarski upit. "Sve zadaće ispunjavaju se na vrijeme i upravo su OSRH i hrvatski vojnik te naše sudjelovanje u međunarodnim misijama bili jedan dobar veleposlanik naše zemlje u zemljama NATO-a", dodaо je. Što se tiče modernizacije, istaknuо je da "imamo projekcije svega što bi trebalo napraviti do 2015. godine glede nabave naoružanja i opreme, ali posebno je važan standard života i rada u vojarnama, i to je danas bilo posebno istaknuto. Želimo imati kvalitetnog, educiranog, stručnog i motiviranog hrvatskog vojnika".

Nakon svečanosti, izaslanstvo je u karlovačkoj Gradskoj vijećnici, razgovaralo s čelnicima lokalne uprave, stavljajući na glask na izvrsnu suradnju, te buduće prenamjene nekih vojnih objekata koji nisu perspektivni prema Dugoročnom planu razvoja OSRH-a. Ministar Vučkelić, te karlovački župan Horvat i gradonačelnik Jelić, nakon sastanka u Gradskoj vijećnici, novinarima su saželi najvažnije teme svojih razgovora.

Vojarna "Luščić" nije perspektivna za OSRH, što se može pročitati u DPR-u. Uređenjem Slunja u sljedeće će se dvije-tri godine stvoriti uvjeti za preselejanje svega iz vojarne, a dogovoren je da se odmah počne rješavati sADBINA objekta. Grad Karlovac je dobio zeleno svjetlo da krene sa sklapanjem projekata i dokumentacije, te sporazuma s MORH-om i investitorima o budućoj namjeni i uporabi vojarne. Jedan od uvjeta Ministarstva jest da se uređenjem i gradnjom stambenih objekata

riješe i pitanja potrebnih stanova za Hrvatsku vojsku.

Dom OSRH-a bit će u zajedničkoj uporabi grada, županije i OSRH-a. Karlovac, kao središte HKoV-a, ima interes da Dom OSRH bude adekvatno uređen i korišten i da predstavlja suživot vojne i civilne komponente, da se u njemu održavaju kulturne, sportske i zabavne priredbe, te da bude otvoren za svakog građanina. Dom

će biti u sastavu tvrtke Pleter. Potrebno je ulaganje i uređenje, a projekt kreće već u svibnju, na zajednički trošak zainteresiranih. Prije svega treba definirati dokumentaciju, sve funkcije i namjene kojima će Dom poslužiti, a zainteresirane strane trebaju izraziti svoje potrebe.

Atraktivna demonstracija na Jamadolu

Strelište OSRH Jamadol obnovljeno je krajem prošle godine i uvelike odgovara potrebama OSRH-a, ali i suradnji s tvrtkom HS Product. Gosti su mogli gledati atraktivno simulacijsko gađanje četvorice pripadnika pukovnije Vojne policije za posebne namjene, a potom baciti pogled i na sad već usavršene modele jurišne puške HS-a (od lipnja će se krenuti sa završnim testiranjima). Također, prvi put u javnosti je prikazan pištolj HS XDM, usavršeni model namijenjen američkom tržištu, ponajprije vojsci i policiji. Predstavnici tvrtke izrazili su uvjerenje da će tim proizvodom "za pet godina dominirati tržištem"...

Most na Mrežnici

Selo Belavići na Mrežnici poznato je i izvan županije kao mjesto u kojem se može, u prelijepom krajoliku, uživati u izletničkim sadržajima. Jedan od simbola jest i stari drveni most preko rijeke, koji je uvelike skraćivao put s magistrale, bilo da ste pješak ili vozač. Nažalost, i njegovo čvrstini došao je kraj, te više nije za motorni promet. Dok se ne izgradi novi, u pomoć su uskočili inženjeri

OSRH-a. Pripadnici inženjerijske brigade, na čelu s pukovnikom Robertom Suntešićem, postavili su pontonski most duljine 97 metara i nosivosti 60 tona. Za sve poslove trebalo im je dva sata: samo postavljanje "dvosmjernog" pontonca (širina kolnika je šest metara) iziskivalo je 20 minuta, a ostatak je potrošen na cestu kojom se prilazi mostu. Put mještanima i ostalima skraćen je za 10-ak kilometara, a valjda ne pretjerujemo ako kažemo da se most čak i ne uklapa loše u prirodno okruženje...

Radovi bi mogli biti dovršeni potkraj ove godine ili početkom sljedeće.

Ovogodišnja središnja proslava Dana HKoV-a, 28. svibnja, održat će se upravo u Karlovcu.

U mjestu Belavići kraj Duge Rese, omiljenom izletištu u sklopu Parka prirode Mrežnica, svrha posjeta nije bilo razgledavanje prelijepog krajolika nego pontonski most, koji su nedavno postavili vojnici 33. inženjerijske brigade. Postavljanje mosta poslužilo je uvježbavanju naših inženjeraca, ali je most prije svega namijenjen civilnom prometu. OSRH je tako uvelike pomogao lokalnoj zajednici. Izaslanstvo je obišlo i strelište OSRH-a Jamadol nedaleko od Karlovcu, uz prigodnu demonstraciju strelišta, ali i sposobnosti naših vojnika-strijelaca. Završetak posjeta rezerviran je za Dom HV-a Karlovac. Razgovaralo se o budućnosti tog impresivnog objekta, koji će ubuduće biti jedno od središta društvenog, kulturnog i sportskog života grada na četiri rijeke, u prigodnom "suživotu" sa sadržajima namijenjenim pripadnicima OSRH-a. ■

Predsjednik Mesić u Zapovjedno-operativnom središtu GSOSRH-a

Predsjednik Republike Hrvatske i vrhovni zapovjednik OSRH-a Stjepan Mesić posjetio je u srijedu 23. travnja Zapovjedno-operativno središte GSOSRH-a.

Tom prigodom održana je prezentacija povezivanja Zapovjednog operativnog središta GSOSRH-a videolinicom s granskim zapovjedništvima,

zapovjedništvom hrvatskog kontingenta u Afganistanu, te s Uredom Predsjednika. Putem videolinka svi zapovjednici pojedinih grana, te zapovjednik hrvatskog kontingenta u ISAF-u, podnijeli su kratka izvješća o najvažnijim završenim predstojećim planiranim zadaćama. Uz Predsjednika RH i nje-

gove najbliže suradnike, na prezentaciji su bili i državni tajnici Mate Rabićeg i Željko Goršić, načelnik GSOSRH-a general zbora Josip Lukić, te brojni visoki dužnosnici MORH-a i GSOSRH-a.

OJI

Kanadski načelnik GS-a u MORH-u

U Plavom salonu MORH-a 24. travnja ministar obrane Branko Vukelić primio je načelnika Glavnog stožera OS Kanade generala zbora Ricka J. Hillera, koji je bio na čelu izaslanstva svoje zemlje.

U izaslanstvu su bili još vojni predstavnik Kanade pri NATO-u viceadmiral Glenn V. Davidson, veleposlanik Kanade u RH Thomas Marr i vojni izaslanik Kanade za RH brigadir Michel Legault. Uz ministra, na razgovorima su s hrvatske strane bili i načelnik GSOSRH-a general zbora Josip Lukić te hrvatska veleposlanica u Kanadi Vesela Mrđen-Korać. Odnosi dviju zemalja i obrambena suradnja u razgovorima su ocijenjeni izvrsnim. Hrvatska strana je zahvalila na kanadskoj potpori koju je Hrvatska imala na putu prema članstvu u NATO-u, a sugovornici su čestitali na svim postignućima što ih je Hrvatska ostvarila da bi dobila pozivnicu u Savez. U razgovorima o bilateralnoj vojnoj suradnji dviju zemalja, osobita pozornost posvećena je suradnji u sudjelovanju u misiji ISAF u Afganistanu. Konkretni primjer je hrvatska donacija naoružanja Afganistanskoj nacionalnoj vojski (ANA), čiji je zrakoplovni prijevoz realizirala upravo Kanada. Također, budući da RH uskoro povećava brojnost svojeg kontingenta u Afganistanu, naglašeno je da će iskustva Kanade, koja u Afganistanu ima veliku ulogu, biti vrlo važna za daljnju nazočnost i djelovanje postrojbi OSRH-a u sklopu ISAF-a.

D. VLAVOVIĆ

Svečanost umirovljenja komodora Ivice Tolića

Pripadnici Flote Hrvatske ratne mornarice organizirali su 18. travnja svečanost u povodu umirovljenja dugogodišnjeg zapovjednika, komodora Ivice Tolića.

Uz pripadnike Flote HRM-a, gdje je komodor Tolić bio zapovjednik od 2003. godine, u Domu OSRH Split okupili su se predstavnici svih postrojbi i Zapovjedništva HRM-a. Na svečanosti su bili umirovljeni admirali i generali, zapovjednik Hrvatske ratne mornarice, komodor Ante Urlić, i pomoćnik načelnika Glavnog stožera OSRH za operacije, komodor Zdenko Simićić. Prvi se nazočnima obratio kapetan bojnog broda Marin Stojić, nositelj ustrojavanja Flotile HRM-a, koji je uime svih pripadnika Flote zahvalio komodoru Toliću na iznimnom doprinisu izgradnji neovisne Hrvatske i besprijeckornom zapovijedanju najvažnijom postrojbom HRM-a. Nazočne je potom pozdravio zapovjednik HRM-a, komodor Ante Urlić, koji je podsjetio na ratni put komodora Tolića, i na značenje Flote u sudjelovanju u svim međunarodnim vježbama, a posebno u vježbi Noble Midas 07. Komodor Zdenko Simićić također je istaknuo zasluge komodora Tolića u stvaranju i razvijanju OSRH-a, a posebno Flote HRM-a u kontekstu priprema za pristup NATO savezu. Komodor Tolić je pak uzvratio da mu je bila osobita

čast sudjelovati u izgradnji domovine, kojoj, razumije se, i dalje stoji na raspolažanju, prije svega srcem, znanjem i sposobnostima. Za vrijeme rata, komodor Tolić bio je zapovjednik 53. bojne Mornaričkog desantnog pješaštva, načelnik stožera HRM-a, zapovjednik Vojno-pomorskog sektora Jug i zapovjednik Flote HRM-a.

OJI HRM

Konferencija o aktivnostima kontrole naoružanja JI Europe

RACVIAC - Središte za sigurnosnu suradnju u suradnji s Centrom za kontrolu pješačkog i lako oružja za Jugoistočnu Europu (SEESAC) i Uredom UN-a za droge i kriminal (UNODC) organiziralo je Konferenciju o aktivnostima kontrole naoružanja Jugoistočne Europe.

Konferenciju, održanu od 22. do 24. travnja u vojarni "Vitez Damir Martić" u Raketiju, otvorio je direktor RACVIAC-a Nedžad Hadžimusić. U prigodnom govoru pozdravio je sudionike, istaknuvši važnost nastavka uspješne suradnje RACVIAC-a s više međunarodnih organizacija. Svrha konferencije, koja je također rezultat te suradnje, jest međusobna razmjena iskustava zemalja sudionica u regulaciji, prevenciji i suzbijanju zabranjene

Konferenciju je otvorio direktor RACVIAC-a Nedžad Hadžimusić

snimila Marija ALVIR

Uz stručnjake iz zemalja Jugoistočne Europe i šire, na konferenciji su bili i predstavnici brojnih međunarodnih organizacija

snimila Marija ALVIR

proizvodnje i trgovine oružjem i streljivom, kao i rasprava o stanju provedbe zakonskih obveza vezanih uz Protokol UN-a o vatrenom oružju.

Uvodno predavanje održao je predstavnik Vijeća za regionalnu suradnju (engl. Regional Cooperation Council - RCC) Efrem Radev, koji je govorio o ulozi te novoosnovane organizacije, a među predavačima bili su i Nicole Maric iz UNODC-a te v. d. voditelja SEE-SAC-a Diman Dimov. Uz stručnjake iz zemalja Jugoistočne Europe i šire, na konferenciji su bili i predstavnici brojnih međunarodnih organizacija kao što su OEES, SEDM, SOCA, IANSA, RCC, SEESAC, UNDP, UNODC i druge.

M. ALVIR

Održan seminar o primjeni Zakona o javnoj nabavi

U organizaciji Tajništva Ministarstva obrane, a u suradnji s Ministarstvom gospodarstva, rada i poduzetništva, 16. travnja održan je seminar o primjeni Zakona o javnoj nabavi.

Seminar je organiziran sa svrhom pojašnjavanja nove zakonske regulative vezane uz taj zakon, a među više od 60 polaznika bili su djelatnici MORH-a koji u svom djelokrugu rada sudjeluju u postupku javne nabave. Sve novosti iz područja Zakona o javnoj nabavi polaznicima

je u uvodnom izlaganju pojasnio predstavnik Uprave za sustav javne nabave Ministarstva gospodarstva,

rada i poduzetništva, Ivan Žilić, a zajedno s njim na brojna pitanja polaznika odgovarali su njegovi suradnici Dragica Markanović i Zoran Vuić. Predstavljajući novi zakon, upozorili su na najvažnije promjene u odnosu na stari, posebno se osvrnuvši na pojedine nelogičnosti i apsurdne, a da ni novi Zakon o javnoj nabavi nije idealan pokazuje odluka zakonodavca o donošenju izmjena i dopuna koje će uskoro uslijediti.

M. ALVIR

snimio Ž. STIPANOVIĆ

Izaslanstvo Službe za odnose s javnošću i informiranje u posjetu srođnoj službi
MO Republike Mađarske

Korisna iskustva i otvorenost još boljoj suradnji

Služba za odnose s javnošću i novačenje sa svoja tri odjela pokriva rad s medijima i organizaciju različitih događaja, odnos s mladom populacijom i civilnim strukturama, te se brine o pravu "jednakih mogućnosti" za sve, a javno poduzeće Zrinyi Kommunikacios Szolgaltato Kht. izdaje publikacije, promotivni materijal za potrebe Ministarstva i časopis mađarske vojske "Honved", održava internet stranicu te snima promidžbene spotove i vojne dokumentarne filmove

—Napisala i snimila Nirvana KAPITAN BUTKOVIĆ—

U sklopu bilateralne obrambene suradnje, izaslanstvo Službe za odnose s javnošću i informiranje, predvođeno načelnikom Goranom Grošinićem, posjetilo je od 22. do 24. travnja Službu za odnose s javnošću i novačenje Ministarstva obrane Republike Mađarske.

Hrvatsko izaslanstvo primila je zamjenica načelnika Službe za odnose s javnošću i novačenje, Nora Vamos, koja je u uvodnom govoru definirala strukturu i osnovne zadaće Službe. Istaknula je da Služba, s ukupno 40 djelatnika, ima tri odjela: Odjel za medije, Odjel za odnose s javnošću i Odjel za obrazovanje i znanost, te da se ustrojeno nalazi pod Kabinetom ministra. Odjel za medije, koji broji devet ljudi, pokriva u najvećem dijelu svakodnevni rad s medijima te organizaciju različitih događaja za predstavnike medija.

Kao primjer istaknuta je organizacija posjeta novinara mađarskom kontingentu u misiji ISAF, uz koje su za sljedeći put, kao novost, planirani i predstavnici građana. Zamjenica načelnika Odjela za medije, satnica Andrea Nagy, rekla je da se prvog dana prijavilo više od 200 građana, što je iznenadilo i same organizatore. Posebno je naglasila sigurnosnu komponentu takvog posjeta. Stoga svi prijavljeni građani moraju proći vrlo zahtjevne psihofizičke i sigurnosne dijelove obuke.

Odjel za odnose s javnošću sa sedamnaest ljudi najveći je odjel te Službe. Njegovo područje rada najvećim dijelom čini izgradnja učinkovitih odnosa s mladom populacijom u svrhu potpore novačenju, odnosi s civilnim strukturama, obilježavanje raznih obljetnica itd. Potpora procesima novačenja, uz odnose s javnošću, najvažnija je zadaća Službe, što pokazuje i sam njezin naziv. Načelnik Odjela za odnose s javnošću, brigadir Imra Kovacs, prezentirao je posljednja istraživanja javnog mnijenja u Mađarskoj. Po-

sebno je izdvojio istraživanje percepcije javnosti o važnosti pojedinih djelatnosti u zemlji, po kojem su mađarske oružane snage na trećem mjestu. Prema istraživanju provedenom 2007. godine na uzorku od 3000 građana, 61% Mađara podupire misiju ISAF u Afganistanu. Brigadir Kovacs naglasio je da mađarska vojska kontinuirano (četiri puta na godinu) istražuje javno mnijenje te na temelju toga provodi komunikacijske i medijske kampanje.

Odjel za obrazovanje i znanost brine se o pravu "jednakih mogućnosti", po kojem žene i muškarci moraju imati

jednake mogućnosti napredovanja, ali i jednakih primanja za jednaka radna mjesta. Budući da je u sastavu Ministarstva obrane i Vojni fakultet, jedna od zadaća ovog Odjela je privući na nj što veći broj civila, čime neizravno pruža potporu procesu novačenja.

Hrvatsko izaslanstvo posjetilo je i javno poduzeće pod nazivom Zrinyi Kommunikacios Szolgaltato Kht., ute-

meljeno 2000. godine. Uloga je tog poduzeća izdavanje knjiga, publikacija i promotivnih materijala za potrebe Ministarstva obrane, kao i dizajniranje i održavanje internet stranice magazinskog tipa te snimanje promidžbenih spotova i vojnih dokumentarnih filmova. Primjerice, Zrinyi Kommunikacios Szolgaltato Kht. izdaje i časopis mađarske vojske pod nazivom "Honved" (Domobran), koji ima nakladu od 1200 primjeraka. Od ove godine, radi promidžbe vojnog poziva, "Honved" se, osim po postrojbenim unutar Oružanih snaga, distribuira i u srednjim školama i na fakultetima. Budući da je Republika Mađarska kontakt-zemlja Republici Hrvatskoj u procesu pristupanja NATO savezu i EU-u, mađarska i hrvatska strana ocijenile su ovaj susret vrlo korisnim te izrazile spremnost za daljnje jačanje suradnje. ■

Razmjena darova
uz obostrano izraženu
spremnost za daljnju suradnju

CROATIA

EUCOM/IN SPIRIT OF PARTNERSHIP FOR PEACE EXERCISE

MEDCEUR 08

MEDICAL TRAINING EXERCISE IN CENTRAL & EASTERN EUROPE

DIVULJE. 01 - 15 MAY 2008

Novi prijatelji

Naši su dani letjeli i vrijeme od petka do petka ponekad je prolazilo nevjerljivom brzinom. Čak su i o organizaciji povratka počeli pričati, a mi smo ostali pomalo zatečeni. Tek smo osjetili kako smo srasli s tom začudnom, tajnovitom provincijom, tek smo naučili bez razmišljanja, poput tablice množenja, izgovoriti imena svih deset distrikata, tek smo svladali imena naših prevoditelja i njihove limite

Iz Afganistana Dražen JONJIĆ

Vjerljivo nas u čudu promatraju naše kolege ovdje, u Chagcharanu, u Ghoru, Litavci, Danči, Amerikanci i ostali, kako smo se na određeni način srodili s ovom provincijom, s ovim ljudima. A trebalo je nešto vremena da Chagcharanci koji rade kod nas u kampu shvate kako postoje тамо неки ljudi iz Hrvatske - otprilike tako. Kad prođeš pokraj njih, oni te pozdrave: Subaher - Subaher!, odzdravimo. Cuturasti (kako si)? Hub (dobro), naravno, a oni se smiju kako smo se samo napričali. I rukujemo se prema nepisanim propisima, i pitamo kako djeca, i uvijek za bezbrojne male sugrađane pronademo poneki dar iz bogatih Tomislavovih skladišta. Baš i nisu odmah shvaćali neke tamо došljake koji, ničim izazvani, dijele deke i termosice i svašta nešto, a zauzvrat zapravo ne traže ništa. A onda su krenula uzdarja i vjerojatno svaki hrvatski magarac, da ne pričamo o onima tribunjskim, zamalo ima svoju svečanu opravu. Naravno, našlo se tu i narodnih nošnji i malih tepiha za molitvu. Nije da nas naše kolege iz drugih kontingenata nisu gledali u čudu i pomalo zavidno. A mi smo jutrom ispred naših soba i u Hrvatskoj kući "Vukovar" sa zanimanjem promatrali naše sugrađane kako u čudu promatraju hrvatske programe i kako se, ničim izazvani, zaljubljuju u hrvatsku glazbu. I zaplešu ponekad, poneseni ritmovima na koje zasigurno nisu navikli. Nije prošao petak a da nas nije posjetio Mirov prijatelj iz malenog, lijepog sela iz distrikta Charhar Sadeha, koji nam je na pitoresknom engleskom objašnjavao kulturu i povijest svojega sela. A i kavu smo ga naučili piti, jer nam je čaj pomalo dosadio. Što bi rekli naši stari, baš i nismo bolesni, a pred nama je još toliko putovanja i toliko susreta na kojima ćemo se susretati sa staklenim čistim čašama na dnu kojih leži golema količina nedefiniranih listova. O, kako je dobar, rekli bismo, zaslavljući usta ponuđenim bombonima. Hvala lijepa, ne bih više, rekli bi kada ne bi upalila taktika odugovlačenja ispitanja. Nitko nije savršen i svatko uči na svojim pogreškama. Naši su dani letjeli i vrijeme od petka do

Svugdje dobrodošli

petka ponekad je prolazilo nevjerljivom brzinom. Čak su i o organizaciji povratka počeli pričati, a mi smo ostali pomalo zatečeni. Tek smo osjetili kako smo srasli s ovom začudnom, tajnovitom provincijom, tek smo naučili bez razmišljanja, poput tablice množenja, izgovoriti imena svih deset distrikata, tek smo svladali imena naših prevoditelja i njihove limite. Koliko puta su mi pričali Miro i Srećko o ekonomiji engleskoga jezika, u kojem je moguće jednom frazom ispričati polusatni traktat

seoskog glavara s posebnim osvrtom na prošlost, sadašnjost i eventualnu budućnost sela u kojem su se zatekli ne bi li saznali nešto o lokalnim potrebama i snovima. A odgovori su gotovo uvijek isti: voda, struja, škola. Da, i nitko im ne pomaže, dok na bunarima i mikroelektranama čitamo reklamne natpise kao u Zagrebu. Sve je to palo s neba. I zašto ne bi probali dobiti još nešto? Ako prođe... ■

Za bezbrojne male sugrađane uvijek se pronađe poneki dar

Hrvatska gorska služba spašavanja provela vježbu traganja i spašavanja na Velebitu

Velebitski Dabar 2008 - uspješna akcija iskusnih volontera

Želja za izazovima i adrenalinom te ponajprije altruizam jest ono što ih čini preddređenima za naizgled nemoguće misije, a svaki spašeni život plaća je koju im nitko ne bi mogao nadomjestiti

Marija ALVIR, snimio Tomislav BRANDT

Uranim jutarnjim satima 25. travnja, na prostoru južnog Velebita, oko stotinu gorskih spašavatelja krenulo je na znak dojave u akciju traganja i spašavanja. Praćeni kišom i jakom burom, te "naoružani" svom potrebnom opremom, zajedno s potražnim psima odlučno su krenuli u potragu za više nestalih osoba... Tako je počela vježba traganja i spašavanja koju je organizirala i provela Hrvatska gorska služba spašavanja (HGSS) kako bi se njezini članovi što kvalitetnije pripremili za predstojeću turističku sezonu, u kojoj se očekuje uobičajeno povećan broj nesreća u

odnosu na ostatak godine. Vježba nazvana "Velebitski Dabar 2008" zamišljena je kao vjerna simulacija stvarne akcije potrage i spašavanja za nestalim i unesrećenim osobama na nepristupačnom i nepreglednom terenu. Budući da gorski spašavatelji moraju biti spremni i na naizgled "nemoguće misije", čak i loši vremenski uvjeti u tim su okolnostima bili dobrodošli. No, to je dovelo do određenih promjena tijekom vježbe te je izostala helikopterska potraga za nestalima. Naime, iako je bilo predviđeno, zbog iznimno jakog vjetra onemogućeno je sudjelovanje he-

likoptera Hrvatskog ratnog zrakoplovstva u tom dijelu vježbe, ali sve ostalo odvijalo se uglavnom po planu. Tako je dan uoči početka vježbe pročelnik HGSS-ove Komisije za potrage i lavine Frane Bebić upoznao sudionike vježbe s osnovnim planom, ne otkrivajući detalje koji bi im eventualno mogli pomoći u potrazi. Timovi formirani po stanicama HGSS-a iz cijele Hrvatske znali su samo da će tijekom noći i ranog jutra zaprimiti dojavu o nesreći te da vježba završava u 19 sati, bez obzira na rezultate potrage. Metodom slučajnog odabira odredili su koliko će koji tim imati

vremena za pripremu, a za najviše dva i pol sata od trenutka dojave svi su morali biti kod zapovjednog vozila, odakle je potraga krenula. Gorski spašavatelji opremljeni svom potrebnom planinarskom opremom i u društvu potražnih timova, vodiča i pasa tragača, razmilili su se okolnim područjem (Ravni Dabar, Došen Dabar i Crni Dabar), a u traganju su se koristili i najmodernijom opremom poput satelitske navigacije i termovizionske kamere. Prema scenariju koji su dobili na početku vježbe, nestala su dvojica alpinista i dvojica planinara koji su ih išli tražiti, a poslije je služba 112 dojavila da je nestao i jedan pastir, koji je najavio samoubojstvo. Među akterima koji su u vježbi glumili unesrećene bila su trojica članova HGSS-a i dvije lutke, koje su vrlo uvjerljivo "glumile" mrtvace. Potraga je bila uistinu opsežna i intenzivna te su do ranih popodnevnih sati, pošto su pretražene sve poznate jame i speleološki objekti, pronađene četiri tražene osobe, među kojima je bio jedan mrtav alpinist.

U potrazi za nestalim pastirom pretraženi su svi sumnjivi bunari na području Ravnog Dabara, a u jednom od njih ronilac je pronašao pastirov odjeću. Uslijedila je zajednička potraga policijskih pasa i potražnih pasa kinoloških udruga koje surađuju s HGSS-om te je pastir pronađen - obješen o stablo. Lutke su vjerno simulirale mrtvace, ali i ozljede unesrećenih bile su vrlo uvjerljive, a liječnici na terenu pružali su im pomoći.

Unatoč lošim vremenskim uvjetima i nepovoljnoj konfiguraciji terena, spašavatelji su prije isteka zadanog roka realizirali sve zadaće te se vježba može smatrati potpuno uspješnom.

Pomoći unesrećenima pružaju liječnici osposobljeni za intervenciju na nepristupačnom terenu

Svrha ove vježbe bila je, među ostalim, potvrditi spremnost HGSS-a i kvalitetu suradnje s ostalim institucijama i organizacijama u Hrvatskoj s kojima HGSS surađuje u traganju i spašavanju na nepristupačnim terenima. Tijek vježbe pratili su i djelatnici Državne uprave za zaštitu i spašavanje, a među promatračima bio je i pročelnik HGSS-a Vinko Prizmić. On je istaknuo da je svrha ove vježbe i provjera standardno-operativnih postupaka u situacijama traganja i spašavanja na kopnu, izvan gradova i javnih prometnica, te napominjemo da je to najveća vježba potrage organizirana u Hrvatskoj. Podsećajući da je HGSS volonterska služba koja vrhunski profesionalno održuje svoje zadaće, izrazio je nezadovoljstvo dosadašnjim tretmanom na državnoj razini, napomenuvši

■ U akcijama traganja i spašavanja redovito sudjeluju i potražni psi

da su zbog neprepoznavanja važnosti njihova rada često prisiljeni nepotrebno improvizirati. No, golemo zadovoljstvo izrazio je suradnjom s Ministarstvom obrane, konkretno s pilotima HRZ-a i od kojih su neki i njihovi članovi. Pojašnjavajući kako im često u akcijama traganja i spašavanja u kojima zajedno sudjeluju životi ovise jedni o drugima, zaključio je

da su najteže akcije spašavanja uspješno provedene ponajviše zahvaljujući posadama helikoptera.

Valja napomenuti da HGSS, osim s MORH-om, odnosno HRZ-om i PZO-om i DUZS-om, uspješno surađuje i s MUP-om, čiji su pripadnici sudjelovali u ovoj vježbi s psima tragačima, kao i s Ministarstvom zdravstva, koje omogućuje djelovanje Hitne pomoći na terenu, te s kinološkim udrugama, čiji potražni psi također redovito sudjeluju u akcijama traganja i spašavanja. Nakon jednog dana provedenog s članovima HGSS-a na terenu, možemo samo zaključiti da taj posao i mogu obavljati isključivo volonteri, jer čini se da je za takvu misiju potrebno mnogo više od dobre plaće. Želja za izazovima i adrenalinom te ponajprije altruizam ono je što ih čini predodređenima za naizgled nemoguće misije, a svaki spašeni život plaća je koju im nitko ne bi mogao nadomjestiti. ■

Medu članovima HGSS-a su i ronioci, koji u potrazi za nestalima često pretražuju i sumjive bunare

Metodsko-pokazna vježba logističara na poligonu Glavica i Radovanci

Obuka logističara za rad u terenskim uvjetima

Sudionici vježbe prezentirali su sastavnice logističke postaje, načina rada u svakoj sekciji te posebno mjere sigurnosti koje treba provoditi pri uspostavi logističke postaje. Tako se na jednom mjestu mogao vidjeti rad brojnih logističkih specijalnosti kao što su transport i skladištenje UBS-a, čuvanje i skladištenje namirnica i priprema hrane u terenskim uvjetima, opskrba gorivom i pričuvnom opremom, skladištenje vojne odjeće i obuće, održavanje i dekonzervacija pješačkog naoružanja...

—Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT—

Na poligonu Glavica prikazan je prijam i transport logističkog paketa helikopterom

je sudjelovalo i Hrvatsko ratno zrakoplovstvo, a provedena je pod vodstvom pukovnika Ivice Pejakovića, voditelja Odsjeka za obuku i doktrinu logistike požeškog Središta.

Ova intergranska vježba organizirana je sa svrhom obuke logističara za rad u terenskim uvjetima i standardiziranja organiza-

OS-a za sudjelovanje u međunarodnim mirovnim operacijama.

Tijekom vježbe prikazana je struktura, sastav i organizacija rada logističke postaje u terenskim uvjetima. Logistička postaja u radu se ponajprije oslanja na vlastite snage i kapacitete, a njezina struktura i sastav ovise o zadaći što je postrojba na tenu obavlja. Na poligonu Glavica prikazan je prijam i transport logističkog paketa helikopterom, a na poligonu Radovanci rad i organizacija svih sekcija logističke postaje u terenskim uvjetima. Sudionici vježbe u 14 radnih točaka prezentirali su sastavnice logističke postaje, način rada u svakoj sekciji te posebno mjere sigurnosti koje treba provoditi pri uspostavi logističke postaje. Tako se na jednom mjestu mogao vidjeti rad brojnih logističkih specijalnosti kao što su transport i skladištenje UBS-a, čuvanje i skladištenje namirnica i priprema hrane u terenskim uvjetima, opskrba gorivom i pričuvnom opremom, skladištenje vojne odjeće i obuće, održavanje i dekonzervacija pješačkog naoružanja... Jedna je od sekcija logističke postaje i sanitetski tim, koji je pokazao pripremu teškog ranjenika i njegov transport helikopterom. Na vježbi je u punom smislu do izražaja došla ospobljenost, dobra organiziranost i spremnost naših logističara za rad u terenskim uvjetima. A kao što je poznato, logistička sastavnica svih suvremenih oružanih snaga bitna je za dostizanje deklariranih vojnih sposobnosti, te je i odraz uređenosti i organiziranosti obrambenog sustava u cjelini.

■ Sanitetski tim je pokazao pripremu teškog ranjenika i njegov transport helikopterom

Kvalitetna i pravodobna logistička potpora od iznimnog je značenja za nesmetano i učinkovito funkciranje postrojbi Oružanih snaga kako u zemlji, tako i u inozemstvu u međunarodnim vojnim operacijama. Posebno je zahtjevno osiguranje logističke potpore u terenskim uvjetima. Postrojbama koje borave na terenu treba osigurati baš sve: hranu, odjeću, gorivo, UBS... Ništa se ne smije prepustiti slučaju, a sve se mora obavljati po strogo definiranim pravilima i u skladu s propisanim standardima, što zahtijeva veliki angažman kako logističara tako i tehničara.

Potpovrđila je to i metodsko-pokazna vježba Rad logističke postaje u terenskim uvjetima i transport logističkog paketa helikopterom, koja je u organizaciji požeškog Središta za obuku i doktrinu logistike provedena 24. travnja na vojnom poligonu Glavica i Radovanci. Uz djelatnike Središta za obuku i doktrinu logistike, u vježbi

cjske sheme u radnjama i postupci ma pri opskrbi snaga na terenu, a jedan je od njezinih ciljeva, istaknuo je zamjenik zapovjednika Središta za obuku i doktrinu logistike brigadir Ivan Valentić, i obuka pripadnika

logistička sastavnica svih suvremenih oružanih snaga bitna je za dostizanje deklariranih vojnih sposobnosti, te je i odraz uređenosti i organiziranosti obrambenog sustava u cjelini.

Izaslanstvo HVU-a u Đakovu i Vukovaru

Ravnatelj HVU-a general Mirko Šundov s najbližim suradnicima i zapovjednicima škola boravio je od 14. do 16. travnja u radnom posjetu Đakovu i Vukovaru.

U sklopu sastanka koji je održan u Dočasničkoj školi obišli su novouređene radne prostore. Razgledali su đakovačku katedralu i razgovarali s mons. Marinom Srakićem, biskupom đakovačko-srijemskim, a potom obišli i đakovačku ergelu. Sljedećeg dana otišli su u posjet Vukovaru i razgovarali s dr. Vesnom Bosanac te obišli

spomen-područje u bolnici, koje zorno podsjeća na sve one koji su u njoj u tim strašnim vremenima potražili utočište i sigurnost. U spomen na poginule hrvatske branitelje položeni su vijenci na Memorijalnom groblju, spomen-obilježju Ovčara, Spomen-domu Ovčara, te na spomen-križu na ušću Vuke u Dunav. Manje izaslanstvo predvođeno brigadnim generalom Slavenom Zdilarom uputilo se u posjet gradonačelnici grada Vukovara, Zdenki Bušljan. Nakon toga upriličeno je i razgle-

davanje postava izložbe "Bitka za Vukovar - sjećanje na Domovinski rat".

OJI

U organizaciji Središta za obuku i doktrinu logistike Požega intenzivno se provode tečajevi preobuke za razne logističke specijalnosti.

Od 9. do 18. travnja realiziran je prvi dio tečaja za planiranje tereta "Load Planners Course" u sklopu specijalističkog programa obuke logističkog osoblja pod nazivom "Joint Deployment Interoperability Readiness Training - JDIRT". Tečaj se provodio radi priprema i osposobljavanja logističkog osoblja OSRH za provedbu zadaća planiranja i provedbe potpore

Tečaj u SzOIDL Požega

prilikom premještaja snaga OSRH u NATO vođenim operacijama. Drugi dio tečaja provest će se praktičnim radom tijekom vježbe MEDCEUR u vojarni "Divulje" od 10. do 12. svibnja. Tečaj je polazilo jedanaest pripadnika Zapovjedništva za potporu, četiri pripadnika HRZ-a, tri HKoV-a i četiri pripadnika OS Republike Slovenije. Obuku su provodili pripadnici mobilnog tima US EUCOM-a (Europskog zapovjedništva američkih snaga), stožerni narednici Stephen Hess i Tim King. Postotak uspješnosti u rješavanju naučenog jest 93%, dok je za usporedbu u SAD-u 96%, što znači da su polaznici iznad očekivanja sveladili gradivo, a pokazali su i solidno znanje engleskog jezika. Pri kraju dvotjednog tečaja, polaznicima se obratio zamjenik zapovjednika SzOIDL Požega brigadir Ivan Valentić. Pohvalio je polaznike, istaknuo značenje takvih tečajeva, te posebno zahvalio mobilnom timu US EUCOM-a na njihovu zalaganju i dobro obavljenoj zadaći, što su pokazali visoki rezultati provedenog testiranja. Izražena je potreba održavanja sličnih tečajeva radi ujednačavanja standardnih operativnih postupaka OSRH s NATO-om te osposobljavanja djelatnika koji rade sa zahtjevnom tehnikom.

OJI

Prvi krščanski sakramenti u vojarni "Lora"

U kapelici sv. Nikole u vojarni "Lora", održan je 21. travnja prvi put obred krščanske inicijacije, to jest krštenje, prva pričest i krizma zajedno.

Desetnik Igor Lončar iz Bojne ZMIN-a primio je sva tri sakramenta, a poručnik fregate Boško Ugrin iz Flote Hrvatske ratne mornarice prvu pričest i krizmu. Cijela priča počela je u rujnu 2007. godine, kada su poručnik fregate Ugrin i desetnik Lončar odlučili primiti svete sakramente. Kapelan vojne kapeljanice sv. Nikole HRM-a, don Branimir Projić, šest mjeseci pripremao je dvojicu kandidata. Obrede je predvodio generalni vikar Vojnog ordinarijata, mons. Josip Šantić. U kapelici sv. Nikole u vojarni "Lora" okupili su se časnici, dočasnici, mornari, te vojni službenici i namještenici iz različitih postrojbi i zapovjedništva HRM-a, koji su htjeli svjedočiti ulasku novih članova u crkvnu zajednicu. Najprije je kršten desetnik Lončar, a onda su obojica pristupili sakramantu krizme i prve pričesti.

OJI HRM

Bolje gorive čelije

Georgia Tech

VISOKA cijena nafte tjera istraživače na pronađak alternativnih izvora pogonske energije za pokretanje raznih vrsta vozila. Jedna od obećavajućih tehnologija, čistih i s obiljem pogonskog goriva, jesu gorive čelije. No, riječ je o još uvijek skupoj tehnologiji, a povrh toga gorive čelije imaju kraći radni vijek nego moderni motori s unutarnjim izgaranjem.

Znanstvenici Istraživačkog instituta sveučilišta Georgia Tech vjeruju kako je ključ za razvoj nove generacije gorivih čelija razumijevanje pro-

blema današnjih modela. Oni žele shvatiti zašto se kvare i ubrzano troše današnje gorive čelije kako bi im to bila vodilja u razvoju novih, pogodnijih materijala i sustavnog dizajna nove generacije naprednih čelija.

Problemi koji su dosad identificirani jesu kemijsko trošenje membrane, ugljična korozija i nestabilnost ostalih elemenata važnih u procesu rada gorive čelije. U tipičnoj gorivoj čeliji vodik se dovodi do anode, koja sadrži katalizator kao što je platina. Platina razdvaja molekule vodika na vodikove ione i elektrone. Istodobno se do katode u drugom dijelu čelije dovodi oksidant kao što je kisik ili zrak. Između anode i katode, u sredini gorive čelije je mem-

brana koja nadzire razmjenu protona, samo vodikovi ioni mogu proći kroz nju do katode.

Membrana, obično načinjena od sintetičkih polimera, podložna je djelovanju slobodnih radikala koji stvaraju rupice u membrani. Slobodni se radikali stvaraju raspadom vodikova peroksida, vrlo oksidativne kemikalije koja se stvara u blizini membrane. Kako je membrana debela od 25 do 50 mikrona (otprilike debljina ljudske vlasti), propadanje membrane je nemoguće uočiti golim okom. No, uporabom naprednih tehnika, kao što je fotoelektronska spektroskopija, takva se oštećenja mogu dobro uočiti. Idući je korak načinuti membrane otporne na propadanje i kontrolirati stvaranje vodikova peroksida.

M. PETROVIĆ

Nova pakistanska testiranja Shaheena II

POTKRAJ travnja Pakistan je uspješno obavio nova dva lansiranja novog balističkog projektila velikog dometa Shaheen II. Riječ je o balističkom projektilu na kojem je Pakistan počeo raditi kad je 1998. i službeno proglašen nuklearnom silom, a koji uz balistički projektil srednjeg dometa Shaheen I (domet 750 km), treba činiti pakistansku kralježnicu u nastojanjima dobivanja snažnijeg strateškog položaja u Juž-

noj Aziji. Nakon provedenih travanjskih testiranja, Pakistan je proglašio Shaheen II spremnim za uvođenje u operativnu uporabu.

Balistički projektil Shaheen II (Shaheen - bijeli orao koji živi u pakistanskim planinama), poznat i pod nazivom Hatf VI, razvila je pakistanska tvrtka National Defence Complex. To je najveći i najkompleksniji balistički projektil koji je proizveo Pakistan. Prema dostup-

nim podacima, sam projektil s dvo-stupanjskim raketnim motorom teži 25 tona, od čega na korisnu nosivost otpada 1000 kg, dijametar glave je 1,4 m, a duljina tijela projektila 17,5 m. Maksimalni domet projektila iznosi 2000 km, uz visok stupanj preciznosti uz CEP od 50 m. Shaheen II može nositi konvencionalne i nekonvencionalne bojne glave.

I. SKENDEROVIC

Novo ophodno vozilo

BRITANSKO ministarstvo obrane preuzeo je prve primjerke novog ophodnog vozila Jackal pogonske konfiguracije 4x4. Vozila su odmah raspoređena u sastav postrojbi koje su u misiji u Afganistanu. Prema najavi britanskog ministarstva obrane, prva serija broji 100 vozila. Jackal je u vojnoj hijerarhiji djelomično zamjena, a djelomično pojačanje postojećeg ophodnog vozila WMIK (Weapons Mounted Installation Kit - zapravo je riječ o poznatom Land Roveru, na koji je instalirano teže pješačko oružje, npr. strojnica 12,7 mm).

Novo vozilo nudi bolju pokretljivost i zaštitu, a snažan pogonski sklop jamči dobru prohodnost po svim vrstama terena. Jackal može po lošijim putovima postići do

80 km/h, dok je maksimalna brzina 130 km/h.

Napredan zračni ovjes omogućava svladavanje teških terena i udobnu vožnju posadi u najtežim uvjetima. Ovjes je osmišljen i da bi osigurao što pogodniju platformu za paljbeno djelovanje ugrađenim oružjem. Rezultat je dobra preciznost, čak i kod paljbenog djelovanja iz pokreta.

Ovjes ima mogućnost podizanja vozila od tla za čak 100 cm čime se znatno povećava prohodnost po najtežim terenima jer se tako mogu svladati i naizgled neprolazne zapreke. Naravno, moguća je i taktička primjena kako bi se povećala visina i omogućili bolji uvjeti za razne zadaće, od izviđanja do pružanja paljbenе potpore. Razlog za tako dobre taktičke i tehničke

UK MoD

značajke jest to što je Jackal od početka konstruiran namjenski, kao višenamjenska platforma za vojnu uporabu. Najčešće se instaliraju teška strojnica kalibra 12,7 mm ili automatski bacač granata kalibra 40 mm.

Vozilo ima masu od 6,6 tona, i tročlanu posadu, a pokreće ga motor Cummins zapremine 5,9 litara, koji zadovoljava Euro 3 normu o čistoći ispušnih plinova.

M. PETROVIĆ

Grifon za novo doba

ŠVEDSKI grad Linkoping ugostio je 23. travnja nekoliko stotina gostiju, predstavnike švedske vlade, svjetske zrakoplovne industrije i medija. Povod tome bila je velika svjetska prezentacija koju je upriličio Gripen International na prostoru svoje tvornice, odnosno službeno predstavljanje prvog prototip Gripen Demonstratora. Gripen Demonstrator Program predstavlja platfor-

mu tehnološkog razvoja nove, poboljšane inačice borbenog aviona Gripen, koji bi do 2040. trebao ostati jedan od najnaprednijih višenamjenskih borbenih aviona koji se nalaze u operativnoj uporabi, zahvaljujući razvoju i integriranju najnovih tehnologija.

Glavni tehnološki pomaci Gripen Demonstrator Programa jesu znatno jača pogonska skupina koja se te-

melji na motoru General Electric F414G, kakav se rabi na Super Hornetima (avionu omogućava 96 kN potiska odnosno do 25% više snage, uz vijek uporabe od 750 000 sati), vektoriziran potisak, CFT (Conformal Fuel Tanks) spremnici za gorivo, AESA radar koji bi trebao biti proizvod Saab-Ericsson razvojnog programa "Nora", broj podvjesnih točaka povećan s 8 na 10, novi ojačani i repozicionirani stajni trap, maksimalna težina na polijetanju povećana s 14 000 na 16 000 kg (pri čemu avion nosi 38% više goriva), novo letno računalo, nova avionika, satelitski komunikacijski sustav, poboljšani datalink sustav, poboljšani sustav elektroničkih protumjera i integriranje novih izvidničko-ciljničkih podvjesnika.

Gripen Demonstrator Program je veliki multinacionalni program, iza kojega sa sklopljenim strateškim partnerstvom stoje švedski Saab AB, General Electric, Volvo, Honeywell, Rockwell Collins, APPH, Martin-Baker i Terma.

I. SKENDEROVIC

Rumunjska dobila prve Piranhe

RUMUNJSKA kopnena vojska dobila je od švicarskog proizvođača Mowag prve primjerke modernog oklopног vozila Piranha III C pogonske konfiguracije 8x8. To je oklopno vozilo nabavljeno kako bi se povećala zaštita rumunjskih vojnika raspoređenih u mirovne misije izvan zemlje. Uz Piranhu III C, kao dio istog paketa nabave modernih oklopnih vozila naručena su i laka oklopna vozila M1113. To je zapravo oklopljeni Humvee američkog proizvođača AM General.

Rumunjska je izabrala Piranhu u prosincu 2006., a u proljeće 2007. sklopila s Mowagom ugovor vrijedan 37,49 milijuna eura o dostavi 31 vozila. Ugovor predviđa dostavu svih vozila od 2008. do 2010. godine. Procjenjuje se da će ta narudžba

ba samo prvi korak u nabavi veće količine modernih kotačnih oklopnih vozila. Vjerovatno potrebe rumunjske vojske za vozilima pogonske konfiguracije 8x8 do 2014. moguće bi iznositi oko 250 primjeraka. No, neki pokazatelji govore kako bi taj broj mogao biti i veći, a spominje se i nabava do 600 vozila. Pi-

ranha III C u rumunjskoj će vojsci zamijeniti stara kotačna oklopna vozila B33 Zimbru 8x8. Zapravo je riječ o lokalnoj rumunjskoj inačici poznatog oklopног transportera BTR-70. Prvi prikazani primjerici imaju daljinski upravljanu oružnu stanicu sa strojnicom kalibra 12,7 mm.

M. PETROVIĆ

Zastoj pregovora o prodaji brodova klase Castle

BRITANSKO ministarstvo obrane nastoji pronaći novog kupca za dva odobalna patrolna broda klase Castle nakon što su propali pregovori o prodaji brodova Pakistansu. Vlada Pervez Musharraf obznanila je namjeru o akviziciji dvaju bivših brodova britanske ratne mornarice, Leeds Castle i Dumbarton Castle, koji su sve donedavno aktivno služili kao patrolni brodovi Falklandskega otočja. No, pakistanski dužnosnici odlučili su odustati od kupnje nakon procjene da su brodovi neadekvatni njihovim potrebama, a britansko ministarstvo obrane trenutačno nastoji na svjetskom tržištu pojačati zanimanje za te brodove istisnine 1427 tona.

HMS Dumbarton Castle okončao je operativnu službu krajem studenog prošle godine, obilježivši je

posljednjom plovdbom iz Falklanda u vojnu luku u Portsmouthu. Nakon službene raspreme, brod je vezan uz prvi patrolni brod u klasi, HMS Leeds Castle, koji je povučen iz operativne službe još u kolovozu 2005. Slijedom toga, britansko ministarstvo obrane započet će novi krug pregovora s državama koje su i prije pokazivale zanimanje za kupnju obaju brodova. Stoga je preuranjeno govoriti o ishodu pregovora, budućim kupcima i vremenu moguće prodaje. Napominje se kako je prilikom raspreme HMS Leeds Castle opremljen aparaturom za odvlaživanje zraka te će istu razinu konzervacije primiti i HMS Dumbarton Castle. Ako dođe do prodaje brodova, vjeruje se da će obnova brodova utjecati povoljno na britansku brodograđevnu i prateću industriju.

Oba patrolna broda izgrađena su u tvrtki Hall Russell of Aberdeen.

Prvi brod u klasi porinut je u listopadu 1980., a drugi u lipnju 1981. Službeni ulazak u operativnu službu britanske kraljevske ratne mornarice, Leeds Castle je označio u listopadu 1981., dok je Dumbarton Castle ušao u sastav u ožujku sljedeće godine. Patrolni su brodovi projektirani i izgrađeni za službu u južnom Atlantiku, u valu sukoba između Velike Britanije i Argentine na području Falklandskega otočja. Oba broda su opremljena sredstvima za polaganje mina, naoružanje im čini jedan top kalibra 30 mm i Pleasure Type 944 površinski radar. Tijekom modernizacije 2004., na Dumbarton Castle su ugrađene dizalice za upravljanje gumenim čamcima s tvrdim dnom smještenim na krmenoj palubi. Oba patrolna broda duljine 81 m zamijenjena su jednim odobalnim patrolnim brodom modificirane klase River imena HMS Clyde, koji je nakon VT Shipbuilding gradnje iznajmljen britanskom ministarstvu obrane.

M. PTIĆ GRŽELJ

Počela gradnja druge španjolske podmornice S-80A

ŠPANJOLSKA brodograđevna tvrtka Navantia počela je gradnju druge podmornice sa zračno neovisnim pogonom S-80A, namijenjene španjolskoj ratnoj mornarici, u svom brodogradilištu u Cartageni. Na službenoj svečanosti, održanoj sredinom prosinca prošle godine, započelo je rezanje prvih ploča limova za konstrukciju druge podmornice S-82, a nešto poslije istoga dana službeno je postavljena kobilica prve podmornice u klasi S-81.

Španjolska je u ožujku 2004. za svoju mornaricu naručila četiri podmornice programa S-80, koje su nastale kao derivat projekta Scorpene. Potkraj studenog 2007. projekt je okončao fazu kritične ocjene - miljokaz kojim se može zaustaviti slanje detaljne dokumentacije na izradu radioničkih dijelova i sklopovala. Navantia je već okončala odabir gotovo svih brodskih podsustava te dogovorila komercijalne uvjete s velikim brojem međunarodnih dobavljača opreme. Nadalje, objekti smješteni na kopnu, a namijenjeni pokusima i testiranjima opreme, pojedinačnih sustava i dijelova podmornice, počeli su poprimati svoje oblike kako bi prikazali brojnost razvoja integriranih sustava.

Podmornice S-80A u potpunosti su projektirane u skladu s taktičko-

tehničkim zahtjevima španjolske ratne mornarice, a imaju mogućnost djelovanja u širokom spektru operacija: vojne intervencije; potpora specijalnim operacijama; obaveštajna aktivnost, motrenje, praćenje cilja i izviđanje; operacije indikacija i upozorenja; potpora desantnim operacijama; operacije odvraćanja; postavljanje aktivnih minskih zapreka te potpora borbenoj skupini. Temeljne značajke trupa su duljina 71 m i maksimalna širina 11,7 m uz površinsku istisninu 2200 t i podvodnu istisninu 2426 t. Propulzijsko postrojenje razvijeno posebno za podmornice S-80A hibridnog je kockera, a kombinira dizel-električne aggregate: tri MTU dizel-alternatorska seta snage 1200 kW i dvije skupine od 180-čelijskih Tudor baterija, kao i AIP pogon s gorivim čelijama snage 300 kW, koji se temelji na iskorišćavanju modificiranog etanola i tekućeg kisika. Nakon mnogih načađanja, Navantia razvija AIP pogonski sustav u suradnji s tvrtkama UTC Power i Hynergreen. Predviđa se da bi podmornice s takvim propulzijskim sustavom trebale postići površinsku brzinu od 12 čv, dok bi podvodna iznosila 19 čv.

Potpuno integrirani borbeni sustav, specijalno razvijen i projektiran za podmornice S-80A, isporučit će američka tvrtka Lockheed Martin. Sustav uključuje višefazni sonar i pridruženu procesnu funkcionalnost, zatim podsustav zapovijedanja i nadzora te podsustav nadzora naoružanja. Podmornica ima šest torpednih cijevi, iz kojih je moguće lansirati torpeda, mine i projektile. Naoružanje podmornica S-80A činiće DM2A4 električno pogonjena teška torpeda tvrtke Atlas Elektroprivreda, protubrodski projektili Boeing Sub-Harpoon i SAES Mincoa višenamjenske pomorske mine. Vrlo je vjerojatno da će podmornice nositi krstareće projektil Tomahawk.

Dostava prve podmornice u klasi predviđena je 2013. godine, a preostale tri trebale bi biti isporučene u razdoblju 2014.-2015.

M. PTIĆ GRŽELJ

POČETKOM travnja, na aerodromu pokraj španjolskog glavnog grada Madrida, zrakoplovne tvrtke Boeing i Diamond Aircraft uspješno su obavile probni let Diamondove motorne jedrilice Dimona. Posebnost je toga leta bila u tome što je letjelica bila pogonjena vodikovim gorivim

ćelijama i što je to bio prvi let zrakoplova s ljudskom posadom koji je imao samo tu vrstu pogonskog goriva. Gorive ćelije su elektrokemijski uređaj za neposrednu pretvorbu kemijske energije vodika i kisika u istosmjernu električnu energiju, a kao dodatni proizvod nastaje voda. Gorive ćelije se, kao i baterije, sastoje od anode, katode i elektrolita, samo što, za razliku od baterija ne čuvaju kemijsku energiju, nego kemijsku energiju goriva pretvaraju u elek-

Diamond s gorivim želijama

tričnu energiju. Osim što su obnovljivi izvor energije, gorive ćelije su i ekološki iznimno prihvatljiv oblik energije, koji, osim topline i vode, kao oblike izgaranja nemaju nikakvih drugih tvari koje ispuštaju u atmosferu.

U Boeingu smatraju da je trenutačna tehnološka razina gorivih ćelija dovoljna samo za pogon manjih tipova zrakoplova, s ljudskom posadom i bez nje, dok na većim tipovima zrakoplova one mogu biti izvor napajanja za pomoćne sustave.

I. SKENDEROVIC

Solarna energija

Sunce je nama najbliža zvijezda te, izravno ili neizravno, izvor gotovo sve raspoložive energije na Zemlji. Sunčeva energija potječe od nuklearnih reakcija u njegovu središtu, gdje temperatura doseže 15 milijuna °C. Riječ je o fuziji, pri kojoj spajanjem vodikovih atoma nastaje helij, uz oslobođanje velike količine energije

Ankica ČIŽMEK

Svake sekunde, u procesima na Suncu u helij prelazi oko 600 milijuna tona vodika, pri čemu se masa od nekih četiri milijuna tona vodika pretvorí u energiju. Ta se energija u vidu svjetlosti i topline širi u svemir pa tako jedan njezin mali dio dolazi i do Zemlje. Nuklearna fuzija odvija se na Suncu već oko pet milijardi godina, kolika je njegova procijenjena starost, a prema raspoloživim zalihamama vodika može se izračunati da će se nastaviti još otprilike pet milijardi godina. Iako je Sunčeva energija uzročnik većine izvora energije, u ovom poglavljvu usredotočit ćemo se na izravno iskorištavanje same Sunčeve energije. Pod optimalnim uvjetima, na površini Zemlje može se dobiti 1 kW/m², a stvarna vrijednost ovisi o lokaciji, godišnjem dobu, dobu dana, vremenskim uvjetima itd. U Hrvatskoj je

prosječna vrijednost dnevne insolacije na horizontalnu plohu 3-4,5 kWh/m². Na karti koja prikazuje insolacijsku razinu vidi se da Europa nije na vrlo pogodnom području za eksploataciju, ali unatoč tome u Europi je izravno iskorištavanje sunčeve energije u velikom porastu. Većinom je to rezultat politike pojedinih država koje subvencioniraju instaliranje elemenata za pretvorbu Sunčeve energije u iskoristivi oblik energije. Osnovni problemi iskorištavanja su mala gustoća energetskog toka, velike oscilacije intenziteta zračenja i veliki investicijski troškovi. Osnovna načela izravnog iskorištavanja energije Sunca jesu:

- solarni kolektori - pripremanje vruće vode i zagrijavanje prostorija
- fotonaponske celije - izravna pretvorba Sunčeve energije u električnu energiju
- fokusiranje Sunčeve energije - upotreba u velikim energetskim postrojenjima ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

NASA

Offset u Kuvajtu

Offset u Kuvajtu, za razliku od mnogih drugih zemalja, primjenjuje se i kod nabave civilne i vojne opreme iz inozemstva. Razlika je u tome što je kod nabave civilne opreme obveza primjene offseta kod vrijednosti ugovora od 10 milijuna KD, dok je za nabavu vojne opreme to obvezatno vež kod tri milijuna KD

Josip MARTINČEVIĆ MIKIĆ

Prišli su nam dani kada je Kuvajt uvelio novi zakon o regulativi offseta. U jednom tekstu su se pojavili i pojmovi "offset" i "vrijednost ugovora". Iako je u Kuvajtu do danas uvedeno nekoliko zakona o offsetu, ovaj je prvi koji je primjenjuje se i na nabavu civilne opreme. To je u skladu s ugovorom o prijateljstvu i saradnji između Kuvajta i Hrvatske.

U jednom tekstu su se pojavili i pojmovi "offset" i "vrijednost ugovora". Iako je u Kuvajtu do danas uvedeno nekoliko zakona o offsetu, ovaj je prvi koji je primjenjuje se i na nabavu civilne opreme. To je u skladu s ugovorom o prijateljstvu i saradnji između Kuvajta i Hrvatske.

• Kuvajt ima relativno male oružane snage od 15 000 ljudi koje se opremaju vrlo modernom vojnom opremom, pri čijoj se nabavi uvjetuje primjena offseta. No, Kuvajt je uvjetovao offsetom i mnoge druge nabave iz inozemstva kojima se opremaju civilni resori. Prema njihovoj politici offseta, vidljive su prednosti kako za

strane dobavljače tako i za privatni gospodarski sektor u Kuvajtu.

• Kuvajt je svoje oružane snage opremio relativno dobrom i modernom opremom, a u posljednje vrijeme sve više se primjećuje opremanje vrlo sofisticiranom uvoznom opremom. Možemo konstatirati da Kuvajt raspolaže s oko 150 tenkova M84, od kojih 50% čuvaju u pričuvu kao i 218 američkih tenkova M1A2 Abrams. Od borbenih vozila pješaštva raspolaže flotom od oko 200 vozila, što BMP-2, što BMP-3 te oko 250 borbenih vozila pješaštva Desert Warrior. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Plovila za specijalne postrojbe

Zbog povežane potražnje, tržište specijalnih plovila iz godine u godinu jača, a specijalizirane tvrtke doslovno sveke godine nude nove proizvode

Pripremio Tomislav JANJIĆ

Britanska mornarička djelovanja na početku operacije Iračka sloboda (Iraqi Freedom) uglavnom su bila usmjereni na dje-lovanje mornaričkih specijalnih snaga, posebno Special Boat Service (SBS), čija je glavna zadaća bila zauzimanje poluotoka Al Faw. Pri-marna zadaća bila im je osigurati desantnu osnovicu za savezničke snage koje će napredovati prema gradu Basri, a sekundarna sačuvati tamošnje lučke kapacitete kako bi se osigurala doprema humanitarne pomoći.

Male, dobro izvježbane mornaričke specijalne snage odlično su sredstvo za asimetrična djelovanja u globalnom ratu protiv terorizma. Njihova mogućnost uporabe zaista je široka, počevši od pregleda svih vrsta plovila u rasponu od najmanjih (sposobnih za prijevoz tek nekoliko desetaka automatskih pušaka) pa sve do najvećih, koji se mogu

rabit i za prijevoz oružja veličine balističkih projektila. Osim toga, mogu se rabiti za otkrivanje, praće-nje i uništavanje pobunjeničkih i terorističkih skupina, koje djeluju na otocima i obalama, te, naravno, i za klasične vojne operacije kao što je zauzimanje vitalnih objekata na obali ili osiguravanje sigurnog iskrcavanja desantnih snaga. Mornaričke specijalne snage sve se češće ra-be i u policijskim zadaćama borbe protiv svih vrsta krijumčara i spre-čavanja ilegalnog useljavanja preko mora. Pritom do izražaja dolazi njihova izvježbanost u brzom presreta-nju i zauzimanju plovila. Posebno područje djelovanja, koje nije ništa manje opasno od, recimo, djelova-nja protiv terorista jest i borba protiv piratstva, koje se posebno raširi-lo uz obale Afrike i nekih dijelova Azije. Iako u svojih zadaćama često rabe helikoptere, osnovna sredstva djelovanja pomorskih specijalaca još

su uvijek brzi čamci, kao što su kru-ta plovila s pneumatskom zračni-com poznatiji pod kraticama RIB (Rigid Inflatable Boats) i RHIB (Rigid Hull Inflatable Boats). Tu su još i različite lebdjelice, minipodmorni-ce i najrazličitija plovila za podvod-ni prijevoz ronilaca. U osnovnu opremu svih suvremenih mornaričkih specijalnih snaga ulazi i oprema za disanje sa zatvorenim ciklusom. Diljem svijeta sve veći broj ratnih mornarica posvećuje sve veću po-zornost razvoju svojih specijalnih snaga, što zapravo znači da ulažu sve više novca u njihovu obuku i kupnju najsuvremenijih plovila i os-tale opreme. Zbog toga tržište brzih plovila iz godine u godinu jača, a specijalizirane (i ne baš specijalizi-rane) tvrtke doslovno svake godine ponude nove proizvode. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Podmorničarske klase Aigrette, Emeraude, Circe, Gueppe i Pluviose

Početkom XX. stolježa, Francuska velikim i ambicioznim koracima kroči naprijed u razvoju podmorničarstva. Francuski mornarički stratezi i brodograđevni stručnjaci vizionarski gledaju naprijed i smjelo ulaze u procese naruđbi novih klasa podmornica, na kojima se primjenjuju najnovija tehnička i tehnološka rješenja. Jedna od takvih bila je i klasa Aigrette

Igor SPICIJARIĆ

Francuska mornarica je već početkom 1902. ozbiljno razmišljala o izgradnji torpedne podmornice, većeg deplasmana i dovoljno velike autonomije, koja bi bila ozbiljna prijetnja svakom protivničkom brodu na otvorenom moru.

Takva taktičko-tehnološka razmišljanja rezultirala su potpisivanjem ugovora 13. svibnja 1902. između Marine Nationale i brodogradilišta u Toulonu i Cherbourgu za izgradnju serije od 13 podmornica klase Aigrette. Prema ugovoru koji je potpisao Lanessan, tadašnji ministar mornarice, u arsenalu u Toulonu trebalo je izgraditi osam podmornica: Aigrette, Cicogne, Eider, Macreuse, Grebe, Cygne, Marabout i Heron. Ostalih pet podmornica - Pluvier, Pingouin, Pelican, Plongeon i Vanneau - trebalo je biti izgrađeno na navozima arsenala u Cherbourgu. U rujnu 1902. došlo je do raski-

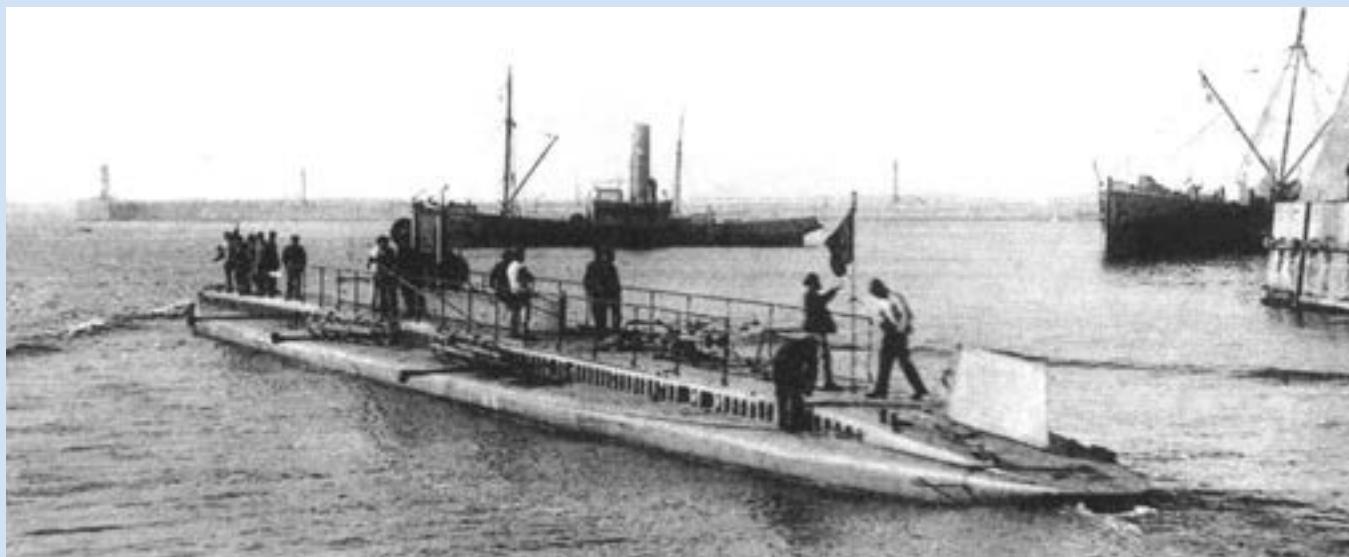
da potpisanoг ugovora i potpisivanja novog ugovora, što ga je potpisao novi ministar mornarice, Camille Pellatan, a kojim je otkazana izgradnja čak 11 planiranih plovnih jedinica. Tako je klasa Aigrette s planiranim 13 podmornica spala na samo dvije podmornice.

U taktičko-tehnološkom smislu, klasa Aigrette je izravno derivirana iz prijašnje klase Sirene. Njezin konstruktor bio je inženjer Maxime Laubeuf. Primijenjene tehničke modifikacije uključivale su ponajprije ugradnju dizelskog motora i povećanje autonomije podmornice. Puna pozornost posvećena je povećanju stupnja pouzdanosti dizelske propulzije, povećanju učinkovitosti i pouzdanosti svih ugrađenih tehničkih sustava. Rezultat takvih nastojanja i određenih konstruktorskih htjenja ogledao se u smanjenju vremena potrebnog za izvršenje određenih

manevara, a prije svega vremena potrebnog za zaranjanje. Također su znatno poboljšani životni i radni uvjeti u odnosu na klasu Sirene.

Kombinacijom dvostrukog trupa, dizelske propulzije i velike autonomije, podmornice ove klase pretvorene su u vrlo dobra i diskretna podvodna plovila. Odlikovale su se i pričuvinim uzgonom od 29,6%. Uz još nedovoljno dobar i pouzdan dizelski motor, sigurno najslabija točka tih podmornica bio je nedovoljni borbeni komplet torpeda. Premda su se u službi francuske ratne mornarice zadržale punih 13 godina, upravo ovo su bili glavni razlozi zbog kojih tijekom I. svjetskog rata podmornice klase Aigrette nisu bile svrstane u prvi borbeni ešelon, odnosno tzv. borbeni postroj prve linije. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Politički atentati (V)

Yitzak Rabin (1995.)

Izraelski političar i državnik Yitzak Rabin ubijen je 1995. godine na mirovnom skupu u Tel Avivu. Unatoč svojoj vojničkoj karijeri i sudjelovanju u svim ratovima s okolnim arapskim državama, Rabin je stradao od ruke mladog židovskog ekstremista. Njegovo ubojstvo donijelo je promjene i u strateškim okolnostima

Hrvoje BARBERIĆ

■ Proslavljeni izraelski vojnik i političar Yitzak Rabin

Izraelski političar i državnik Yitzak Rabin ubijen je 1995. godine na mirovnom skupu u Tel Avivu. Unatoč impresivnoj vojničkoj karijeri i sudjelovanju u svim ratovima s okolnim arapskim državama, Rabin je stradao od ruke mladog židovskog ekstremista. Yitzak Rabin rođen je u Jeruzalemu 1922. godine, gdje je završio poljoprivrednu školu. Kao mladić se borio u židovskim paravojnim formacijama Palmach protiv britanskih vlasti i arapskih miltanata, a sudjelovao je i u oružanim akcijama protiv višijske Francuske u Siriji te u Libanonu. Tijekom 1. izraelsko-arapskog rata 1948. godine zapovijedao je obronom Jeruzalema, a u završnoj fazi rata borio se protiv Egipćana u pustinji Negev. Uspješna vojna ka-

rijera okrunjena je 1964. godine, kada je postao načelnik glavnog stožera izraelske vojske. Rabinove zamisli o brzoj mobilizaciji pričuvnih snaga izraelske vojske i uništenu neprijateljskog zrakoplovstva na zemlji pokazale su se odlučujućima u izraelsko-arapskom ratu 1967. godine.

Uspješna vojnička i politička karijera

Godinu dana nakon rata, Rabin je okončao vojnu karijeru i preuzeo mjesto izraelskog veleposlanika u Sjedinjenim Državama. Godine 1973. ulazi u politiku te nakon ostavke premijerke Golde Meir 1974. godine postaje peti izraelski premijer, a prvi koji je bio rođen na izraelskom tlu. U travnju 1977., poslije serije skandala, prisiljen je predati

■ Atentator Yigal Amir (u sredini)

vodstvo stranke Shimonu Peresu. Od 1984. do 1990. godine bio je ministar obrane te je dijelom odgovoran za provođenje politike čvrste ruke prema Palestincima, što je 1987. rezultiralo i izbijanjem Intifade. Godine 1992. vratio se na čelo laburista te nakon izborne pobjede postaje premijer. U siječnju 1993., u norveškom glavnom gradu Oslu, u tajnosti su počeli izraelsko-palestinski pregovori, koji su uspješno okončani dogovorom dviju strana i potpisivanjem Washingtonskog sporazuma. Godine 1994. zajedno s ministrom vanjskih poslova Shimonom Peresom i palestinskim liderom Yaserom Arafatom podijelio je Nobelovu nagradu za mir.

■ U Rabinovu džepu pronađen je tekst "Pjesme za mir" umrljan krvlju

No, mirovni proces je u praksi nailazio na mnoge zapreke. Osim više ozbiljnijih incidenata s obiju strana, u razdoblju između 1993. i 2000. postale su aktivne palestinske terorističke skupine Hamas i Islamski Jihad, koje su odbijale politički sporazum s Izraelom. Radikalne palestinske skupine poduzele su niz napada na izraelske vojne i civilne ciljeve, uključujući i česte bombaške napade u izraelskim gradovima s velikim civilnim žrtvama. Izraelski student prava sa sveučilišta Bar Illan i desničarski ekstremist Yigal Amir protivio se sporazumu iz Osla i vjerovao da će ubojstvom Rabinu spasiti zemlju. Amir je rođen

■ Na Rabinovu ispraćaju bili su svi svjetski državnici

1970. godine u gradiću Herzyla, u obitelji ortodoksnih Židova koji su u Izrael uselili iz Jemena. U kasnijoj istrazi utvrđeno je da je Amir tijekom 1995. godine u dva navrata pokušao izvršiti atentat na Rabina, ali je u posljednjim trenucima odustajao.

Atentat na Trgu kraljeva

Kao pogodno mjesto za treći pokušaj atentata Amir je odabrao politički skup u Tel Avivu, koji se u znak potpore sporazumu iz Osla održavao 4. studenog na Trgu kraljeva. Atentator je nakon održanog skupa pričekao Rabina na parkiralištu te iz neposredne blizine ispalio u njega tri metka. Dva metka su pogodila Rabina u leđa, a jedan je ranio njegova tjelehranitelja. Rabin je žurno prebačen u bolnicu Ichilov, gdje je četrdeset minuta poslije umro na operacijskom stolu. Pokopan je na groblju Mount Herzl, a na njegovu posljednjem ispraćaju bile su sve relevantne osobe s međunarodne političke scene. Tragičnu simboliku imao je krvlju uprljani papir pronađen u Rabinovu džepu s tekstrom "Pjesme za mir", koju je neposredno uoči smrti otpjevao s pjevačem na pozornici. Nakon atentata nastalo je više teorija konspiracije, prema kojima stvarni organizatori Rabino-

ve smrti sežu od ekstremne židovske skupine Kahane Chai do izraelske ljevice i Shimaona Peresa.

Atentator Yigal Amir nikada nije izrazio žaljenje zbog atentata. Na dvomjesečnom suđenju, osuđen je na doživotni zatvor, a poslije na još osam godina zbog udruživanja s bratom i prijateljem u zločinačku organizaciju. Ubojstvo Yitzaka Rabinu bilo je veliki šok za izraelsku, ali i svjetsku javnost, a njegova smrt donijela je promjene u regionalnim političkim odnosima i pokazala se nenadoknadivim gubitkom za bliskoistočni mirovni proces. Na parlamentarnim izborima održanim u svibnju 1996. na čelo Izraela dolazi kandidat desnog Likuda, Netanyahu, čija je nesklonost kompromisu dovela u pitanje tijek mirovnog procesa. Nakon četverogodišnjeg prekida, u ljetu iste godine ponovno je počela gradnja židovskih naselja na Zapadnoj obali i u Gazi, unatoč tome što se to izravno kosilo s izraelskom obvezom povlačenja s okupiranih područja, preuzetom Washingtonskim sporazumom. To je pak dovelo do produljenja terorističke kampanje i nove spirale nasilja. Zastoj u mirovnom procesu u rujnu 2000. kulminirao je novim palestinskim ustankom na okupiranim područjima. ■

Miyamoto Musashi: Knjiga pet prstenova, Mozaik knjiga, Zagreb, 2008.

Ovo je jedan od najproncljivijih tekstova o umijeću sukoba i pobede koji su nastali u azijskoj kulturi. Napisana ne samo za ratnike nego za vode u svim zanimanjima, knjiga raščlanjuje proces borbe i svladavanja sukoba koji se nalazi u podlozi svake ljudske interakcije.

Knjigu pet prstenova, koja je postala klasik među poslovnim ljudima i koja se proučava radi uvida u japanski pristup poslovnoj strategiji, napisao je 1643. godine proslavljeni duelant i neporaženi samuraj Miyamoto Musashi. Mačevalac iz Edo razdoblja poznat je i pod nadimkom Niten. Prezime Miyamoto preuzeo je od majke, a rođen je 1584. godine u samurajskoj obitelji kao sin čuvenog samuraja Gikoa. Na svom putu ratnika - Bushido, proputovao je mnoge dijelove tadašnjeg Japana i utemeljio školu neuobičajenog naziva, Dva mača. Osim ove knjige, napisao je trideset i pet članaka o mačevanju te Dokkodo, put oslanjanja na vlastite snage.

Knjiga pet prstenova napisana je potkraj srednjeg vijeka te na prvi pogled predstavlja i proučava ponajprije tehnike rukovanja mačem, no njezina je vrijednost u tome što je i danas aktualna jer mnogo više poučava o duhovnim stavorima u životu i na putu ostvarivanja pobjede (na duhovnom i materijalnom planu) nego o specifičnim tehnikama borenja. Za razliku od prethodnih izdanja, novi je prijevod jasan, nema nerazumljivosti, s uvodom koji objašnjava duhovnu pozadinu ratničke tradicije. Uz Musashijev tekst, ovo izdanje donosi još jedan važan japanski klasik o vodstvu i strategiji, *Knjigu obiteljskih tradicija* umijeća ratovanja Jagjua Munenorija, koja naglašava etičke i duhovne poglede taoizma i zena onako kako se primjenjuju na put ratnika.

Mirela MENGES

FILMOTEKA

Nema me

- američka biografska drama (2007.)
- trajanje: 135 minuta
- redatelj: Todd Haynes
- glume: Cate Blanchett (Jude Quinn), Richard Gere (Billy the Kidd), Christian Bale (Jack Rollins), Heath Ledger (Robbie Clark)

Za nešto više od mjesec dana, najpoznatiji svjetski "kotrljavajući kamen" Bob Dylan, na svom putu "u smjeru od kuće", nakratko će se zaustaviti u Varaždinu. Kažu da se već prvog dana prodaje razgrabilo deset tisuća ulaznica. Tako je i Hrvatska uključena u revitalizaciju njegove karijere, koju je označio odličan posljednji album *Modern Times*, Scorsesejev dokumentarac *No direction home* i reizdanie briljantnog dokumentarca *Don't look back*. Uza sve to, u kinima nam se pojavio iigrani film *Nema me*, temeljen na "prepostavkama" iz Dylanova života, koji potpisuje kod nas znatno manje poznat, ali jednako hrabar i nekonvencionalan redatelj Todd Haynes. Ljubitelji rock glazbe možda se sjećaju njegova muzika *Zlatni baršun* iz 1998., temeljenog na navodnoj ljubavnoj priči između Iggyja Popa i Davida Boweja. Haynes se poslije deset godina vratio glazbenoj tematiči, i to sa šest likova koji predstavljaju svojevrsne alter ego pandane Boba Dylan-a. Ako je u Zlatnom baršunu fabricirao priču (jer ga je na to prisilio David Bowie odbivši ustupiti prava na svoju biografiju i glazbu), ovaj put je otisao još mnogo dalje. Miješajući rase, spolove i stoljeća s ponekom vjerodostojnjem faktografskom činjenicom, složio je umjetnički *bućkoriš* u kojem se i napredni dylanofil može lako izgubiti. Ako je čovjek kojim slučajem nespreman ušao u kino, vjerojatno će godinama pričati o traumatičnom iskustvu tijekom tih nešto više od dva sata. S druge strane, ako se prepustite i ne pokušavate dokučiti scenarističke zavrzlame, uživat ćete u maestralnoj filmskoj režiji i glumi (osobito Blanchett i Balea) te kolekciji najvećih Dylanovih hitova iz 60-ih.

Leon RIZMAUL

INFOKUTAK

U Galeriji "Zvonimir", Bauerova 33, bit će u **ponedjeljak 5. svibnja 2008.** u **19 sati** otvorene izložbe **1. hrvatski triennale keramike**, na kojoj se svojim novijim radovima u keramici (raznih načina izvedbe, materijala i kombinacija) predstavlja 40 autora što ih je stručni žiri odabralo za izlaganje, te 10 pozvanih umjetnika. Na otvorenju će biti predane nagrade najboljim umjetnicima (Zlatna plaketa i tri Srebrne, te Zlatna za mladog autora i 10 počasnih diploma), također prema odabiru stručnog žirija.

Izložba se može razgledati do **21. svibnja**, radnim danom od 11 do 18 i subotom od 10 do 12 sati. **Ulaz slobodan.**

Treba li bježati od svijeta?

Nekad davno u odgojnim crkvenim institucijama propagirao se slogan "fuga mundi". Crkva je u vijek bila svjesna opasnosti koje svijet sa sobom nosi, za njezine službenike osobito, pa je rješenje vidjelo u "fuga mundi", odnosno u bijegu od svijeta. Gledajući iz današnje perspektive na taj slogan, doima se da je Crkva, žećeći sačuvati svoje kandidatice od negativnih utjecaja svijeta, savjetovala upravo odvajanje ili bijeg od svijeta, sa željom da čovjek bude kako treba. Na Drugom vatikanskom koncilu, Crkva je u Konstituciji o Crkvi u suvremenom svijetu donijela malo drukčiji nauk, pa je rečeno da "Božji narod i čovječanstvo, u koje je taj narod uključen, uzajamno služe jedan drugome", te je time potvrđena potreba zbljavanja i suradnje sa svjetom.

Nikada nisam bio pobornik bježanja. Ali, kad bolje razmislim o svemu što u ovom svijetu nalazimo, moram priznati da bih bio sretan kad bi se i u današnje vrijeme uspjela promovirati ideja "bijega od svijeta". Volio bih da ne moram stalno čitati o osmoškolcima koji su se odali alkoholizmu, o srednjoškolcima koji u velikim količinama konzumiraju opijate, o odraslima koji su spremni na okrutan način obračunati se sa svojim neistomišljenicima... Netko će reći da nije u tome srž problema. I ja tako mislim. Ali, ako bismo uspjeli pobjeći od ovakvoga svijeta, ako bismo time spasili našu djecu, mlade, odrasle, ako bismo na taj način umanjili postotke crnih statistika, ne bih imao ništa protiv "fuga mundi".

Ipak, budimo realni. S obzirom na okolnosti u kojima živimo i na želju Crkve da Božji narod i čovječanstvo služe jedan drugome, teško je, neprimjereno, pa možda čak i kukavički, pobjeći od svijeta. Mi živimo u njemu i s njim. Sve što se u svijetu događa usko je vezano uz nas. No, bilo bi više nego dobro kad bismo uspjeli pobjeći od njegovih negativnosti, kad bismo imali snage suprotstaviti se njegovim zlima, kad bismo javno progovorili protiv svega onoga što svijetu daje negativni prizvuk. Gospodin naš Isus Krist pozvao je svoje učenike na to. Moli Oca nebeskoga da ih očuva od svijeta. Valjda je, tragom Njegova poziva, Crkva gajila simpatije prema "fuga mundi". I ne treba ni to prešutjeti. Dok se tako ponašala, manje su se oko nje i uz nju vezivale svakakeve priče. Ako i nepopularne metode spašavaju čovjeka, ne treba ih izbjegavati. Naprotiv.

Dragi prijatelji, živimo u ovome svijetu i pokušajmo ga svojim kvalitetnim pristupom izgraditi. Trudimo se, kad već nije uputno čovjeka odvajati od svijeta, zaštiti ga od svijeta koji mu ne želi dobro. Isus i danas moli Oca nebeskoga da svakoga od nas očuva od svijeta koji nam ne pomaže da budemo bolji i, duboko sam u to uvjeren, očekuje od nas da svijet učinimo boljim, kako bismo u njemu svi živjeli zadovoljniji i sretniji. Budući da je sve što je Bog stvorio dobro, nemojmo svojim neodgovornim življenjem obezvrijediti tu stvorenu dobrotu i ljepotu. Pa ako zbog toga katkada treba i pobjeći od svijeta, nije ni to stramota. Veći bi propust bio uništiti sebe i svijet negoli od njega pobjeći.

Žarko RELOTA

7. svibnja 1954.

Slom francuskog kolonijalizma

U nastojanju da ne izgube rat u **Vijetnamu**, **Francuzi** su od studenoga **1953.** na zaravan **Dien Bien Phua**, tri stotine kilometara udaljenu od **Hanoia**, zračnim mostom prebacili za mjesec dana jedanaest bataljuna i tu stvorili golemi utvrđeni tabor. No, za tje- dan dana vijetnamski su vojnici skupili više od 10 tisuća dvokolica, na kojima su mogli prevoziti po 300 kilograma namirnica, materijala i streljiva, a za dva mjeseca kriomice su ukopali dva metra ispod površine zemlje 38 topova. Francuski general **Navar** pokušao je izazvati gerilce **Viet Minha** na otvorenu borbu, uvjeren da će ih poraziti. Oko Francuza Vijetnamci su iskopali mrežu rovova i napali ih noću. Na bodljikavu žicu postavili su zvučnike. Iz njih je na francuskom i njemačkom jeziku, jer je u postrojbama francuske **Legije stranaca** bilo mnogo bivših vojnika njemačkog *Wermachta*, odjekivalo upozorenje: "Dien Bien Phu bit će vaš grob!" Opkoljeni Francuzi dobivali su pojačanja i opskrbu samo zračnim putem, transportnim zrakoplovima, a poslije samo padobranima. Nakon 55 dana opsade, francuski se general predao. Bio je to prvi poraz zapadne kolonijalne velesile u **Aziji**.

8. svibnja 1984.

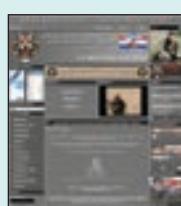
Sovjetski bojkot Olimpijskih igara

Iz **Moskve** je 8. svibnja **1984.** proglašen bojkot Olimpijskih igara. Stigao proglašenje da sovjetski sportaši neće nastupiti na predstojećim **23. olimpijskim igrama u Los Angelesu**. U obrazloženju je pisalo da ne žele doći jer očekuju verbalno vrijedanje zbog političkih stavova. Pravi razlog bojkota ležao je u revanšizmu. Četiri godine prije, Olimpijada je održana u Moskvi, a **SAD** su tada, u znak protesta zbog sovjetske intervencije u **Afganistanu**, objavile da nijihovi sportaši neće doći u Moskvu. Američki primjer slijedilo je čak 50 država. **SSSR** je u bojkotu slijedilo tek 13 zemalja komunističkog bloka. Među njima najvažniji je bio izostanak **Demokratske Republike Njemačke**, sportske velesile koja je nekoliko mjeseci prije, na zimskoj Olimpijadi u **Sarajevu**, osvojila najviše odličja. Ipak nisu sve socijalističke zemlje slijedile sovjetski primjer. Tako se Kina, koja se desetljećima nije pojavljivala na OI, na natjecanja vratila upravo 1984. Osim Kine, nastupile su i **Rumunjska i Jugoslavija**, jedine dvije zemlje koje su se pojavile na obje Olimpijade. Poslije Los Angelesa, popuštanjem **Hladnoga rata**, bojkot se više nije masovno organizirao. Na sljedećim Olimpijskim igrama, **1988. u Seulu**, postao je stvar prošlosti. Jedina zemlja koja nije poslala svoje sportaše bila je - Sjeverna Koreja.

Leon RIZMAUL

WEB INFO

<http://urv1gbr-tigrovi.com>

Premda je tek nedavno postavljena, stranica **Udruge ratnih veterana 1. gardijske brigade** vrlo je dobro punjena i posjetitelju zaista pruža velik broj zanimljivih podataka. Site je ureden vrlo dobro: pregledan je, popunjeno vijestima, fotogalerijama i videogalerijama, a fotografije, premda nisu *hi-rez*, ipak su ne samo gledljive nego definitivno vrijedne s obzirom na to da korisnici imaju priliku sami ubaciti (uploadati) svoje fotografije. Tako se stvara album fotografija koje će tek objavom na siteu prvi put biti dostupne javnosti. Hvalevrijedna je i izvrsna videogalerija, no svakako posebnu vrijednost ima dio posvećen poginulim pripadnicima (*In memoriam*). Taj dio sitea osmišljen je na mjesечноj bazi, pa se objavljuju fotografije i osnovni podaci o **Tigrovima** poginulima tijekom aktualnog mjeseca u proteklim, ratnim godinama. Budući da je site relativno nov i da autori vjerojatno nisu imali previše vremena s ubacivanjem (uploadom) dodatnog materijala, svakako ga treba ne samo pohvaliti i preporučiti nego i dati poticaj da postane uzor kako tematski osmislići i tehnički postaviti stranicu posvećenu veteraniма. S obzirom na brojnost veteranske populacije, ne treba nas iznenaditi ako se baš na primjeru stranice <http://urv1gbr-tigrovi.com> uskoro izrade nove stranice nekih drugih postrojbi.

Neven MILADIN

KVIZ

pripremila M. ALVIR

1. Dan grada Vukovara slavi se:

- A 12. travnja
- B 3. svibnja
- C 13. lipnja

2. Na taj dan slavi se i Dan zaštitnika vukovarske župe:

- A sv. Bone
- B sv. Filipa i Jakova
- C sv. Ante

3. Vukovarsku župnu crkvu i samostan 1643. godine utemeljili su:

- A franjevcii
- B isusovci
- C dominikanci

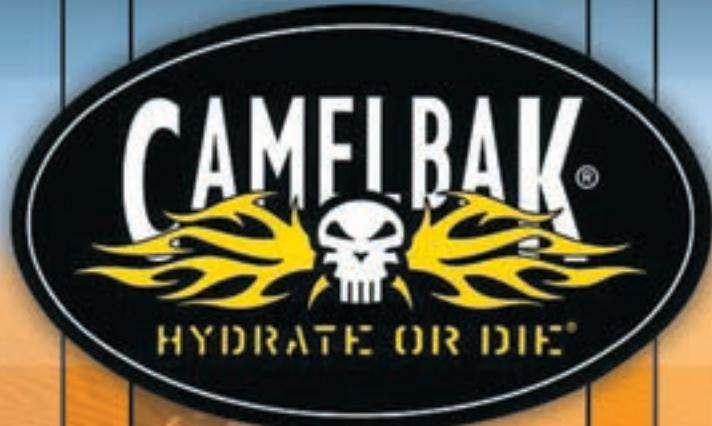
4. U Vukovaru je i svetište:

- A sv. Bone
- B sv. Roka
- C sv. Alojzija Stepinca

5. Grad s kojim je Vukovar potpisao Povelju o prijateljstvu je:

- A Varaždin
- B Knin
- C Dubrovnik

MAXIMUM GEAR

MOTOBROZ

HAWG

HOTSHOT SL

BORBENA RUKAVICA
COMBAT GLOVE

KEVLAR
NEOPRENE

BORBENA RUKAVICA
COMBAT GLOVE

LAGANA I UGOVNA
PROGRIPNA

BORBENA RUKAVICA
COMBAT GLOVE

KEVLAR
TAKTIČKA